

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

7/16180

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2010/53106
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sebahat
Tuncel

0 8 Kasım 2010

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: Başbakanlığın 18.10.2010 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-233-17/4442 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel'in Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşĐüdüm¼mde cevaplanması tensip olunan 7/16180 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 1 sayfa.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SEBAHAT TUNCEL'İN
SAYIN BAŞBAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ
7/16180 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

Dünya kamuoyu İran'da recm cezasına çarptırılan Sakine Muhammed Aştiyani'nin durumunu konuşmaktadır. 2006 yılında zina yaptığı gerekçesiyle yargılanan Sakine, ölüm cezasına çarptırılmıştır. Uzun zamandır dünya basının ve insan hakları örgütlerinin gündeminde olan idam cezası tüm baskılara rağmen ortadan kaldırılmamıştır. Baskılar sonucu idam cezasını erteleyen İran hükümetinin Sakine'ye psikolojik baskı yaptığı, ailesiyle görüşmesine izin vermediği yönünde haberler çıkmaktadır. İnsan hakları savunucuları, son iki ayda İran'da 500 kişinin idam edildiğini raporlamaktadırlar. Hukuksuzca tutuklamaların yoğun olduğu İran'da son dönemlerde polisler aracılığıyla sokaklarda şiddet ve baskı uygulanmaktadır. Siyasi tutuklulara yönelik ise baskılar ve işkence iddiaları daha da yüksek seviyededir. 2010 yılında 18 politik suçlu, başka gerekçeler gösterilerek idam cezasına çarptırılmıştır. İdam edilenlerin birçoğu 18 yaş altında bulunurken, İran'da özellikle muhalif gençliğin ciddi bir baskı altında olduğu ve işkence tehdidiyle karşı karşıya olduğu bilinmektedir. 2007 yılından bu yana siyasi tutuklu olarak en az 7 Kürt tutsak idam edilmiştir. En son Kürt kadın tutsak Zeynep Celaliyan'ın idam edilmesi konusunda baskılar yapılarak idamı ertelenebilmiştir. Diğer bir siyasi tutsak olan Kürt öğretmen Mihemed Emin Ağuş idam cezasına karşı açlık grevine başlamıştır. Dünya kamuoyunun sadece nükleer santraller sorununda dikkatini verdiği İran'da her gün idamlar gerçekleşmekte ve muhalif kesime yönelik baskılar, şiddetler giderek artmaktadır. Özellikle Türkiye hükümetinin İran'la olan iyi ilişkileri dikkate alınarak, İran'daki bu insanlık suçlarının önüne geçilmesi için girişimde bulunmasının gerekliliği ve bu insanlık ve hukuk dışı uygulamalara sessiz kalmamalıdır.

1. Bugüne kadar hükümetinizin İran'da gerçekleştirilen idam cezaları ve recm cezalarının engellenmesi ve bu hukuksuz uygulamaların ortadan kaldırılması ile ilgili İran'la bir görüşmesi ya da teması olmuş mudur?
2. Dünya kamuoyundan çeşitli çevrelerin tepkisini çeken Sakine'nin recm cezasıyla ilgili İran'la bir irtibat kurmayı ve recm cezasının kaldırılarak bir insanlık suçunun işlenmesinin önüne geçilmesi konusunda bir girişiminiz olacak mıdır?

CEVAP :

İran'la ilişkilerimiz iyi komşuluk ilkesi doğrultusunda sürdürülmektedir.

Öte yandan, insan haklarının evrenselliği ilkesine de yürekten bağlı bir ülke olan Türkiye Cumhuriyeti'nin çevresindeki gelişmeleri yakından izlemesi ve gerekli girişimleri uygun olduğu ölçüde yapması doğal karşılanmalıdır.

İranlı Sakineh Mohammadi Ashtiani'nin durumu bu duyarlılıkla izlenmektedir.

Ashtiani'nin taşlanacağını öğrenilmesi üzerine, İranlı muhatabım Mottaki'yle görüşerek, insani mülahazalar ve bu konunun İran'ın uluslararası imajına verdiği zarar nedeniyle, cezanın durdurulması yönündeki beklentimiz aktarılmıştır.

Öte yandan, Ashtiani'nin avukatı Mohammed Mostafaei, Eylül ayında iltica talebiyle ülkemiz üzerinden, ailesinin yaşadığı Norveç'e gitmiştir.

Mevcut şartlarda sessiz diplomasiyle dostane ve ısrarlı girişimlerimizin devamında yarar görülmektedir.